

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 665/2025-27

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej GRABAN, TORMA & PARTNERS s.r.o., Kováčska 53, Košice, proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV č. k. 4C/189/2009-720 z 10. októbra 2017, rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 16Co/102/2019-913 z 29. novembra 2022 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/108/2023 z 28. mája 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka označená v záhlaví tohto rozhodnutia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 25. augusta 2025 domáhala vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na rovnosť v súdnom konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozhodnutiami okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu namietanými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje zrušiť napadnuté rozhodnutia, vec vrátiť Mestskému súdu Bratislava IV na ďalšie konanie a priznať jej finančné zadosťučinenie vo výške 1 000 eur a náhradu trov konania vo výške 949,17 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka je žalobkyňou v súdnom konaní vedenom proti žalovanej obchodnej spoločnosti KPRHT 4, s. r. o., Dvořákovo nábrežie 10, Bratislava, IČO 36 864 919 (ďalej aj „žalovaná“), na mestskom súde (pôvodne na okresnom súde) pod sp. zn. B4-4C/189/2009 o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti.

3. Dňa 21. mája 2009 podala sťažovateľka na okresnom súde žalobu, ktorou sa domáhala, aby konajúci súd určil, že sťažovateľka je výlučnou vlastníčkou nehnuteľnosti parc. č. ■■■■ vo výmere ■■■■ m², roľa, k. ú. ■■■■, zapísanej pre obec Devín v PK vl. ■■■■, LV č. ■■■■. Svoju žalobu odôvodnila tým, že pozemok nadobudla dedením zo zákona po svojich rodičoch, ktorí boli vlastníckmi v celosti 1/1. Tento právny titul nadobudnutia je potvrdený rozhodnutím sp. zn. D 102/83 z 18. marca 1983 s právoplatnosťou 16. marca 1983.

4. Vyžiadanou identifikáciou parciel bolo zistené, že parc. č. ■■■■ vo výmere ■■■■ m², orná pôda, k. ú. ■■■■, je prevedená na žalovanú (predchodca žalovanej ■■■■) a ako právny titul nadobudnutia sú štyri kúpne zmluvy.

5. Sťažovateľka nikdy predmetný pozemok nepredala, nikdy na žiadnu inú osobu nepreviedla a ani žiadnu osobu na prevod nepoverila. Predmetný pozemok získali rodičia sťažovateľky na základe kúpnej zmluvy z 12. mája 1937. Ako dôkaz svedčí výpis z majetkovej podstaty vl. č. ■■■■ zo 17. marca 1978, kde sú uvedení rodičia sťažovateľky ako vlastníci. Sťažovateľka listom z 15. novembra 2008 žalovanej navrhla riešenie mimosúdnu cestou. Žalovaná listom z 5. decembra 2008 s návrhom mimosúdnej dohody nesúhlasila.

6. Sťažovateľka v priebehu konania pred súdom prvej inštancie viackrát navrhla zmenu žaloby. Súd pripustil zmenu žaloby rozhodnutiami z 8. októbra 2012, zo 17. decembra 2012, z 9. januára 2013.

7. Právny predchodca žalovanej navrhol žalobný návrh zamietnuť s odôvodnením, že sťažovateľka návrh na určenie vlastníctva prvýkrát podala 15. júna 2005, ktorý bol vedený pod sp. zn. 4C/227/05, kde žalovaná aj predmetná nehnuteľnosť boli rovnaké ako v súčasnej žalobe. Dňa 9. apríla 2007 sťažovateľka prostredníctvom právneho zástupcu zobrala návrh späť v celom rozsahu. Okresný súd konanie zastavil. Na základe zmluvy o bezplatnom prevode vlastníctva k pozemkom z 29. decembra 1997 medzi Slovenským pozemkovým fondom (ďalej aj „SPF“) ako prevodcom a H1 – STORY spol. s r.o. ako nadobúdateľom, došlo k prevodu pozemku parc. č. ■■■■ vo výmere ■■■■ m², orná pôda, k. ú. ■■■■. SPF vykonal prevod vlastníckeho práva parc. č. ■■■■, keďže predmetný pozemok bol podľa nariadenia Slovenskej národnej rady č. 104/1945 Sb. SNR o konfiškovaní a urýchlennom rozdelení pôdohospodárskeho majetku Nemcov, Maďarov, ako aj zradcov a nepriateľov slovenského národa v znení nariadenia Slovenskej národnej rady č. 64/1946 Sb. n. SNR (ďalej len „nariadenie č. 104/1945 Sb. SNR“) skonfiškovaný a stal sa vlastníctvom Slovenskej republiky (ČSR). Podľa žalovanej mal na základe toho SPF oprávnenie pozemky previesť na nadobúdateľa.

8. SPF ako prevodca pri uzatváraní zmluvného vzťahu o predaji nehnuteľnosti mal relevantné listinné dôkazy preukazujúce skutočnosť, že parcela č. 1683 je konfiškát. Poukázal, že v zmysle nariadenia č. 104/1945 Sb. SNR sa konfiškáty nehnuteľností nezapisovali do pozemkových kníh a z tohto dôvodu nie je predmetný konfiškát v pozemkovej knihe zapísaný. Právny predchodca žalovanej ďalej poukázal na to, že sťažovateľka pri dedení uviedla príslušné orgány do omylu, keď pred týmito zamlčala skutočnosť, že predmetná nehnuteľnosť bola konfiškovaná.

9. Súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 4C/189/2009-545 zo 6. marca 2013 vyhovel predmetnej žalobe a určil, že sťažovateľka je výlučnou vlastníčkou predmetnej nehnuteľnosti. Uvedený rozsudok bol však po odvolaní podanom právnym predchodcom žalovanej zrušený uznesením krajského súdu sp. zn. 3Co/243/2013 z 31. mája 2016 a vec bola vrátená na ďalšie konanie.

10. Sťažovateľka podaním doručeným okresnému súdu 27. júla 2017 navrhla, aby na miesto pôvodného žalovaného vstúpila do konania spoločnosť KPRHT 4, s. r. o., keďže došlo k zmene zápisu vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti.

11. Podaním zo 7. augusta 2017 sťažovateľka uviedla, že splnila všetky podmienky vydržania, t. j. nadobudla vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti, a to v čase od 16. marca 1983 do 16. marca 1993.

12. Rozsudkom č. k. 4C/189/2009-720 z 10. októbra 2017 súd prvej inštancie zamietol predmetnú žalobu v celom rozsahu a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania.

13. Sťažovateľka proti rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie, o ktorom odvolací súd rozhodol rozsudkom č. k. 16Co/102/2019-913 z 29. novembra 2022 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

14. Dovoláním z 3. mája 2023 sťažovateľka napadla rozsudok odvolacieho súdu. Dovolací súd rozhodol o predmetnom dovolaní tak, že uznesením sp. zn. 4Cdo/108/2023 z 28. mája 2025 dovolanie odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľky

15. Podstatou argumentácie sťažovateľky je skutočnosť, že podľa jej názoru sú napadnuté rozhodnutia arbitrárne a nepreskúmateľné.

16. Sťažovateľka poukazuje na skutočnosť, že splnila všetky podmienky vydržania, avšak okresný súd sa nezaoberal doplnením a právnym posúdením právneho zástupcu sťažovateľky, keďže bolo súdu doručené po vyhlásení dokazovania za skončené v zmysle § 182 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

17. Sťažovateľka poukázala aj na odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu, s ktorým nesúhlasí a kde sa uvádza, že bolo výlučne vecou sťažovateľky, aby v priebehu konania využila procesnú možnosť podľa § 139 CSP a požiadala súd o pripustenie zmeny žaloby z dôvodu podstatnej zmeny alebo doplnenia rozhodujúcich skutočností tvrdných v žalobe. Krajský súd konštatoval, že sťažovateľka tak urobila až po vyhlásení dokazovania za skončené.

18. Dovolací súd sa podľa sťažovateľky zaoberal predmetnou otázkou len okrajovo, keď uviedol, že zmena právneho dôvodu žaloby, ktorý je rozhodujúcou právnou skutočnosťou a nevyhnutnou súčasťou tzv. rozhodujúcich skutkových tvrdení, je zmenou žaloby, pričom bolo výlučne vecou žalobkyne, aby v priebehu konania využila procesnú možnosť podľa § 139 CSP, čo sa avšak nestalo.

19. Podľa sťažovateľky výkladom bolo ustálené, že zmenu žaloby možno iniciovať najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vo veci samej alebo do vydania rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, ak sa takéto rozhodnutie nevyhlasuje.

20. Podľa názoru sťažovateľky podanie zo 7. augusta 2017, v ktorom uviedla s poukazom na § 134 Občianskeho zákonníka, že splnila všetky podmienky vydržania, t. j. nadobudla vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti, a to v čase od 16. marca 1983 do 16. marca 1993, sa s prihliadnutím na jeho obsah malo považovať za návrh na zmenu žaloby. Sťažovateľka považuje postup súdu prvej

inštancie, ktorým nepripustil navrhovanú zmenu žaloby, ako aj postup odvolacieho súdu a dovolacieho súdu, ktoré sa dostatočne nevysporiadali s touto otázkou v rámci odvolacieho, resp. dovolacieho konania, za postup, ktorý je v rozpore s čl. 46 ústavy.

21. Zo súdneho spisu vyplýva, že sťažovateľka v predmetnom návrhu nepredkladala žiadne nové skutočnosti ani dôkazy, ktoré by už neboli súdu prvej inštancie známe z vykonaného dokazovania. V prípade pripustenia zmeny žaloby v predmetnom konaní nebolo potrebné vykonávať žiadne ďalšie dokazovanie, keďže všetky rozhodujúce skutočnosti už boli predmetom dokazovania pred súdom prvej inštancie. Sťažovateľka uviedla, že je povinnosťou súdu zaoberať sa všetkými námietkami, návrhmi a podaniami sporových strán bez ohľadu na to, kedy boli súdu doručené, pokiaľ boli doručené do rozhodnutia vo veci samej.

22. Podľa sťažovateľky boli naplnené všetky podmienky na pripustenie zmeny žaloby. Žalobca môže v civilnom sporovom konaní zmeniť žalobu do momentu vyhlásenia rozsudku vo veci samej. Uznesenie o vyhlásení dokazovania za skončené je procesným uznesením, ktorým sa upravuje vedenie konania a súd ním nie je viazaný. V odôvodnených prípadoch ho môže zrušiť a v konaní a dokazovaní ďalej pokračovať, ak ešte nerozhodol vo veci samej. Opačný postup možno podľa sťažovateľky označiť iba ako „úradnícky“ výkon súdnictva. Konajúce súdy sa odmietli zaoberať podstatnou otázkou, akou je vydržanie vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti sťažovateľkou, a to iba skrz formalistický prístup súdov k otázke pripustenia zmeny žaloby.

23. Napadnuté rozhodnutia podľa sťažovateľky neobsahujú relevantné a presvedčivé odôvodnenie, prečo konajúce súdy nevyhoveli zásadným námietkam sťažovateľky vo vzťahu k nenadobudnutiu vlastníckeho práva štátom, neexistencii a nepreukázaniu konfiškačných rozhodnutí proti jej právnym predchodcom a vydržaniu vlastníckeho práva sťažovateľkou.

24. Sťažovateľka uvádza, že konajúce súdy riadne a náležite neodôvodnili, na základe akých dôkazov dospeli k záveru, že vlastnícke právo k majetku právnych predchodcov sťažovateľky nadobudol štát, hoci konfiškačné rozhodnutia, o ktoré súdy svoje závery opierajú, neobsahujú identifikačné údaje právnych predchodcov sťažovateľky, a to ani ich dátumy narodenia, ani miesto narodenia, ani bydlisko. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že v obci Devín žilo v danom čase viacero manželských párov s menami totožnými s právnymi predchodcami sťažovateľky (v Devíne sa zosobášilo a žilo až 7 manželských párov so zhodnými menami, ako mali právni predchodcovia sťažovateľky – jeden manželský pár s rovnakými menami býval na čísle ■■■, druhý na čísle ■■■). Žiadne iné konfiškačné rozhodnutie týkajúce sa právnych predchodcov sťažovateľky v konaní predložené nebolo. Z listu matky sťažovateľky z 20. júla 1948 je preukázané, že jej nebol konfiškovaný žiaden majetok. Z odpovede Pracovnej skupiny P-44 z 23. júla 1948 vyplýva, že matka sťažovateľky vlastní v 1/2 nehnuteľnosti uvedené vo vložkách spisu č. ■■■. Z odpovede Pracovnej skupiny P-44 z 23. júla 1948 vyplýva, že ■■■, ktorý požiadal o pridelenie pozemkov otca sťažovateľky, konal v omyle, keďže k žiadnej konfiškácii zatiaľ nedošlo. Žiadna konfiškácia nikdy v pozemkovoknižných vložkách právnych predchodcov sťažovateľky vyznačená nebola. Podľa sťažovateľky štát nikdy nenakladal s nehnuteľnosťami, ktoré mali byť údajne skonfiškované právnym predchodcom sťažovateľky, ako s vlastnými. Po dobu celých 64 rokov (od r. 1937 do r. 2001) boli právni predchodcovia a následne po nich sťažovateľka vedení ako vlastníci sporných pozemkov v pozemkovoknižných vložkách a v katastri nehnuteľností.

25. Podľa sťažovateľky jediný kvázidôkaz (o ktorý súd oprel svoje závery o údajnej konfiškácii) nasvedčujúci tomu, že sporný pozemok, ktorý je predmetom tohto konania, bol vedený ako konfiškát, je listina označená ako zoznam poľnohospodárskych nehnuteľností v k. ú. ■■■■■ konfiškovaných podľa nariadenia č. 104/1945 Sb. SNR, ktoré boli dané do držby a užívania JRD Karlova Ves, vydaný vtedajším Ústredným národným výborom v Bratislave 17. októbra 1958, na ktorom sú ako konfiškáty uvedené všetky pozemky v rozsahu zapísanom v pozemkovoknižnej vložke číslo ■■■■■, teda aj parcela číslo ■■■■■ vo výmere ■■■■■ m². Predmetný zoznam však podľa sťažovateľky nepredstavuje relevantný právny titul, na základe ktorého by štát nadobudol vlastnícke právo k spornému pozemku. Pre spoľahlivý záver súdu o tom, že vlastnícke právo k spornému pozemku prešlo do vlastníctva štátu napriek tomu, že konfiškácia nebola nikdy v pozemkovoknižnej vložke č. ■■■■■ poznačená a vlastníctvo štátu nebolo nikdy v tejto vložke zapísané, je nevyhnutné, aby bol v konaní predložený relevantný nadobúdaci právny titul, od ktorého štát svoje vlastnícke právo odvodzoval. Takým právnym titulom nemôžu byť sporné konfiškačné rozhodnutia, z ktorých obsahu nemožno vyvodiť záver, že sa týkajú právnych predchodcov sťažovateľky, čo potvrdili aj samotné súdy, ktoré konfiškáciu sporného pozemku odvodili z ďalších zachovaných listinných dôkazov, t. j. z nepodpísaného a neopečiatkovaného návrhu na konfiškáciu a už uvedeného zoznamu poľnohospodárskych nehnuteľností v k. ú. ■■■■■. Predmetné konfiškačné rozhodnutia, na základe ktorých mal byť podľa odôvodnenia napadnutých rozhodnutí majetok právnych predchodcov sťažovateľky skonfiškovaný, sa nenachádzali ani v Slovenskom národnom archíve, ani v archíve katastra nehnuteľností a dokonca nimi nedisponoval ani samotný Slovenský pozemkový fond, v ktorého žiadosti o zápis vlastníckeho práva v prospech Slovenskej republiky taktiež absentovali.

26. Z uvedeného podľa sťažovateľky vyplýva, že vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam na štát neprešlo a vlastníkmi zostali právni predchodcovia sťažovateľky.

27. Presvedčenie sťažovateľky o tom, že je vlastníčkou spornej nehnuteľnosti, umocňovali nielen rozhodnutia Štátneho notárstva v Bratislave sp. zn. D 830/83 a D102/83, na základe ktorých nadobudla dedením nehnuteľnosti po svojich rodičoch, ale navyše aj správanie tretích subjektov – Družstva podielnikov Devín, ktoré so sťažovateľkou ako vlastníčkou spornej nehnuteľnosti uzatvorilo nájomnú zmluvu, ktorej predmetom bol prenájom aj sporného pozemku.

28. Podľa sťažovateľky konajúce súdy neposúdili otázky týkajúce sa platnosti či účinnosti konfiškačných rozhodnutí.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

29. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na rovnosť v súdnom konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutými rozhodnutiami.

30. Z podstaty sťažnostnej argumentácie vyplýva subjektívna nespokojnosť sťažovateľky s nepripustením zmeny žaloby. Odôvodnenia napadnutých rozhodnutí sú podľa sťažovateľky arbitrárne a nepreskúmateľné vo vzťahu k nenadobudnutiu vlastníckeho práva štátom, neexistencii

a nepreukázaniu konfiškačných rozhodnutí proti jej právnym predchodcom a vydržaniu vlastníckeho práva sťažovateľkou. Napadnutými rozhodnutiami došlo podľa sťažovateľky k ústavne neudržateľnému zásahu do jej vlastníckeho práva.

III.1. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky napadnutými rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu:

31. Proti napadnutému rozhodnutiu okresného súdu bolo prípustné odvolanie, ktoré sťažovateľka aj využila. Z uvedeného vyplýva, že námietky sťažovateľky uvedené v odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie preskúmal krajský súd napadnutým rozhodnutím.

32. Proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu bolo prípustné dovolanie, ktoré sťažovateľka aj využila. Z uvedeného vyplýva, že námietky sťažovateľky uvedené v dovolaní proti rozhodnutiu odvolacieho súdu preskúmal najvyšší súd napadnutým rozhodnutím.

33. V prípadoch, ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže (mohol) domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

34. Z uvedeného dôvodu sa uplatnil princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti v súlade s § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietol pre nedostatok svojej právomoci.

III.2. K namietanému porušeniu základných práv napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu:

35. Sťažovateľka v rámci dovolania uplatňovala dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) a podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP.

36. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP sťažovateľka namietala nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu z dôvodu, že z rozhodnutia odvolacieho súdu nie je zrejmé, na základe čoho nevyhovelo námietkam sťažovateľky týkajúcim sa nadobudnutia vlastníckeho práva štátom, neexistencie a nepreukázania existencie konfiškačných rozhodnutí týkajúcich sa právnych predchodcov sťažovateľky a vydržania vlastníckeho práva sťažovateľkou. Sťažovateľka poukazovala na skutočnosť, že v konfiškačných rozhodnutiach z 5. septembra 1946 a 30. októbra 1946 nie sú osoby v nich uvedené identifikované tak, aby z nich bolo možné vyvodiť záver, že ide o právnych predchodcov sťažovateľky.

37. Z napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu v súvislosti s námietkami sťažovateľky vyplýva, že rozhodnutiami konfiškačnej komisie číslo 1981/s/46-1 z 30. októbra 1946, resp. číslo 1759/d-I. z 5. septembra 1946 bolo rozhodnuté, že [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ] sú osobami nemeckej národnosti a všetok pôdohospodársky majetok, t. j. majetok v rozsahu § 2 nariadenia č. 104/1945 Sb. SNR, teda aj majetok nadobudnutý pred 30. septembrom 1938 patriaci vlastnícky [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], sa v zmysle nariadenia č. 104/1945 Sb. SNR považuje za skonfiškovaný k 1. marcu 1945. Uvedeným došlo ku konfiškácii aj spornej parcely č. 1683,

na základe čoho vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti nadobudol štát a sťažovateľka ho teda nemohla zdediť. Do úvahy bol vzatý aj obsah listu [REDAKOVANÉ] (matky žalobkyne) z 20. júla 1948 namietaný sťažovateľkou, z ktorého taktiež vyplýva, že bol konfiškovaný majetok manžela [REDAKOVANÉ], že tento bol národnosti nemeckej a že [REDAKOVANÉ] si toho bola vedomá. Z daného listu nevyplýva konfiškácia majetku aj [REDAKOVANÉ], ale súčasne toto ani nepopiera, keď [REDAKOVANÉ] požadovala navrátenie skonfiškovaného majetku po [REDAKOVANÉ] svojej dcére. V prípade existencie konfiškačného rozhodnutia na meno [REDAKOVANÉ], ktorého nulita z konania nevyplýva, nebolo možné tieto závery spochybníť predmetným listom z 20. júla 1948. Pochybnosť o konfiškácii majetku nevyplýva ani z odpovede Pracovnej skupiny P-44 z 23. júla 1948, keď táto len [REDAKOVANÉ] oznámila, že rozhodnutie konfiškačnej komisie jej zatiaľ neprišlo, a preto nebolo možné zaoberať sa žiadosťou o vypustenie majetku [REDAKOVANÉ] spod konfiškácie (body 21, 21.1 odôvodnenia).

38. V súvislosti s námietkou sťažovateľky o nedostatočnom odôvodnení v časti, v ktorej sa súd prvej inštancie nezaoberal doplnením a právnym posúdením návrhu sťažovateľky na zmenu žaloby, keď sťažovateľka tvrdila nadobudnutie vlastníctva k sporným pozemkom vydržaním, najvyšší súd uviedol podľa názoru ústavného súdu ústavne udržateľný záver, že tvrdenie sťažovateľky o nadobudnutí vlastníckeho práva vydržaním nie je iba zmenou právnej kvalifikácie uplatneného nároku, ale má základ v podstatnej zmene skutkových tvrdení, ktoré sú úplne odlišné od toho, na akých sťažovateľka založila žalobu a ktoré boli predmetom konania a dokazovania. Zmena právneho dôvodu žaloby, ktorý je rozhodujúcou právnou skutočnosťou a nevyhnutnou súčasťou tzv. rozhodujúcich skutkových tvrdení, je zmenou žaloby, pričom bolo výlučne vecou sťažovateľky v postavení žalobkyne, aby v priebehu konania využila procesnú možnosť podľa § 139 CSP (bod 22 odôvodnenia).

39. K tomu ústavný súd dodáva, že sťažovateľka niekoľkokrát v konaní podala návrh na zmeny žaloby (8. októbra 2012, 9. novembra 2012, 9. januára 2013), ktoré súd prvej inštancie aj pripustil, a v ostatnom prípade sťažovateľka až po vyhlásení uznesenia o skončení dokazovania tvrdila, že nadobudla vlastnícke právo vydržaním v období od 16. marca 1983 do 16. marca 1993. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka mohla tento návrh na zmenu žaloby uplatniť kedykoľvek v priebehu konania, ktoré začalo podaním žaloby už 21. mája 2009. Sťažovateľka uvedené skutočnosti začala tvrdiť až podaním zo 7. augusta 2017, teda až po vyhlásení uznesenia o skončení dokazovania. Dovtedajšia argumentácia sťažovateľky a dokazovanie, ktoré dovtedy prebehlo, nesmerovali k preukázaniu splnenia predpokladov vydržania, ale vzťahovali sa na právny dôvod konfiškácie predmetnej nehnuteľnosti. Podľa názoru ústavného súdu tvrdenia sťažovateľky o nadobudnutí vlastníckeho práva vydržaním uplatnené po vyhlásení uznesenia o skončení dokazovania nie sú iba zmenou právnej kvalifikácie uplatneného nároku, ale ide o podstatnú zmenu skutkových tvrdení, ktoré sú odlišné od toho, na čom sťažovateľka založila svoju žalobu a ktoré boli dovtedy predmetom dokazovania. Ústavný súd v tejto súvislosti považuje za ústavne udržateľné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu súvisiace s argumentáciou sťažovateľky o nadobudnutí vlastníckeho práva vydržaním a návrhom na zmenu žaloby.

40. Najvyšší súd uzavrel, že nezistil existenciu sťažovateľkou namietanej vady, a preto dovolanie odmietol postupom podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

41. Sťažovateľka odôvodnila prípustnosť dovolania v súlade s § 421 ods. 1 písm. c) CSP tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Ako právnu otázku označila, či je v právomoci všeobecných súdov posudzovať nadobudnutie právnych účinkov konfiškačných rozhodnutí vydaných síce na to príslušnými orgánmi, no bez toho, aby tieto rozhodnutia nadobudli právoplatnosť a vykonateľnosť.

42. Z napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že konajúce súdy vzali pri posudzovaní konfiškačných rozhodnutí do úvahy okrem iného aj vedomosť [REDAKOVANÉ] – právnej predchodkyne sťažovateľky o konfiškácii majetku, t. j. vzhľadom na značný časový odstup od vydania konfiškačných rozhodnutí v otázke doručovania konfiškačných rozhodnutí a na to naviazanej vedomosti dotknutých osôb o konfiškácii majetku vychádzali súdy z listu [REDAKOVANÉ] z 20. júla 1948 (bod 33 odôvodnenia).

43. Najvyšší súd v súvislosti so sťažovateľkou navrhnutým prieskumom konfiškačných rozhodnutí poukázal aj na ustálenú rozhodovaciu prax (napr. rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/24/2007 z 29. apríla 2008, rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/123/2003 z 26. novembra 2003, rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/198/2008 zo 17. júna 2009, uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4MCdo/12/2014 z 29. septembra 2015), z ktorej vyplýva, že všeobecný súd môže mimo rámec správneho súdnictva preskúmať správne akty zásadne len so zreteľom na to, či ide o akty nulitné, t. j. také vady, ktoré sú také závažné, že sa neuplatňuje prezumpcia ich správnosti (body 26, 27, 28, 30 odôvodnenia)

44. Ústavný súd konštatuje, že názor najvyššieho súdu, podľa ktorého dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nezáviselo od riešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne, je ústavne udržateľný (body 39 odôvodnenia).

45. Najvyšší súd uzavrel, že v časti, v ktorej sťažovateľka namietala nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. c) CSP, dovolanie odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, ktoré nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

46. Ústavný súd v už naznačených súvislostiach preskúmal aj napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a považuje za ústavne udržateľnú argumentáciu, že v prípade už uvedených konfiškačných rozhodnutí nešlo o nulitné správne akty vydané absolútne vecne nepríslušným správnym orgánom a pri prezumpcii ich správnosti nie je možné preto na ne neprihliadať. Predmetné rozhodnutia boli vydané konfiškačnou komisiou, t. j. boli vydané orgánom na to podľa zákona oprávneným a v medziach jeho právomoci, sú opatrené odtlačkom okrúhlej úradnej pečiatky so štátnym znakom, boli podpísané, majú teda charakter verejnej listiny, preto ich treba považovať za právne perfektné. Konfiškačné rozhodnutie príslušného správneho orgánu o konfiškácii nebolo možné považovať za rozhodnutie, ktorým sa konfiškácia vykonala, ale len za rozhodnutie, ktoré deklarovalo, že podmienky na konfiškáciu majetku právnych predchodcov žalobkyne sú splnené a že ich majetok bol dňom účinnosti nariadenia č. 104/1945 Sb. SNR, t. j. 1. marcom 1945, skonfiškovaný. Je tiež právne bezvýznamné tvrdenie žalobkyne, že [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], ktorí sú uvádzaní na konfiškačných rozhodnutiach, nie sú jej rodičmi, keďže z ďalších zachovaných listinných dôkazov vyplýva, že sporná nehnuteľnosť – parcela číslo [REDAKOVANÉ], k. ú. [REDAKOVANÉ], bola skonfiškovaná v zmysle nariadenia č. 104/1945 Sb. SNR. [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] sú uvedení aj v návrhu na konfiškáciu (č. 1. [REDAKOVANÉ]), ktorý bol vydaný miestnym národným výborom

a kde v súpise majetku je uvedená aj parcela číslo ■■■■, ktorá je predmetom sporu, pričom sa vychádzalo z toho, že tento majetok bol rozdelený na deti, ale bez zaznačenia v pozemkovej knihe (bod 49 odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu).

47. Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania tejto ústavnej sťažnosti neidentifikoval žiaden skutkový ani právny dôvod odchyliť sa od záverov vyslovených v napadnutom uznesení najvyššieho súdu. Ústavný súd preskúmal obsah napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a nezistil žiadnu pochybnosť o jeho ústavnej konformnité.

48. Ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľkou uplatnené námietky sú nedôvodné a nesignalizujú takú priamu príčinnú súvislosť s možným porušením označených práv, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol vysloviť ich porušenie.

49. Vychádzajúc z uvedeného, pri predbežnom prerokovaní ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

50. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky uvedených v ústavnej sťažnosti.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. novembra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu